

VERPLAATSINGSKOSTEN TUSSEN DE WOONPLAATS EN DE VASTE PLAATS VAN TEWERKSTELLING

De verplaatsingskosten dienen onderscheiden te worden van de reiskosten. Deze laatste zijn kosten die gemaakt worden in de uitoefening van het beroep.

De verplaatsingskosten daarentegen zijn de kosten die de werknemer of de bedrijfsleider oploopt om zich van zijn woonplaats naar zijn vaste plaats van tewerkstelling te verplaatsen (het zogenaamde “woon-werkverkeer”). Deze verplaatsingen kunnen gebeuren met de wagen, het openbaar vervoer, de fiets, enz.

In principe gaat het om kosten eigen aan de werknemer of bedrijfsleider, die ze eventueel als beroepskosten kan aftrekken ten belope van een forfaitair bepaald bedrag per kilometer.

De werkgever kan zich er evenwel toe verbinden om deze verplaatsingskosten te laste te nemen.

I FISCAALRECHTELIJKE ASPECTEN

1 Voor de verkrijger

1.1 Tenlasteneming door de werkgever

1.1.1 *Algemene regeling*

Aangezien de verplaatsingskosten tussen de woonplaats en de vaste werkplaats in principe ten laste vallen van de werknemer, dient de terugbetaling ervan door de werkgever gezien te worden als een voordeel van alle aard dat principieel belast wordt in hoofde van de verkrijger.

- Indien de werknemer opteert voor de aftrek van forfaitaire beroepskosten, kunnen de werkgeverstussenkomsten (vergoedingen) in de kosten van woon-werkverkeer geheel of gedeeltelijk vrijgesteld worden van belastingen. Hiervoor is vereist dat de werknemer zijn woon-werkverplaatsingen aflegt: met het openbaar gemeenschappelijk vervoer

- (trein, tram, bus, metro, ...); in dat geval is het volledige bedrag van de vergoeding vrijgesteld;
- met een gemeenschappelijk vervoer van personeelsleden dat door de werkgever of door een groep van werkgevers wordt georganiseerd; in dat geval is het vrijgesteld bedrag van de vergoeding beperkt tot de prijs van een treinabonnement in eerste klas voor die afstand;
  - met een ander vervoermiddel (auto, bromfiets, motor); in dat geval is het bedrag van de vergoeding vrijgesteld tot maximum 350 EUR per jaar¹.

De specifieke vrijstellingen zijn onderling cumuleerbaar: als de werknemer voor de verplaatsingen in het kader van het woon-werkverkeer verschillende vervoerswijzen gebruikt, moet de vrijgestelde vergoeding vastgesteld worden per gebruikte vervoerswijze en mogen de verschillende vrijstellingen samengevoegd worden.

De vrijstelling van vergoedingen voor het woon-werkverkeer geldt enkel voor werknemers, en dus niet voor bedrijfsleiders.

Aan de werknemers die hun werkelijke beroepskosten aftrekken, wordt geen enkele vrijstelling van de terugbetaling van de verplaatsingskosten door de werkgever, verleend.

1.1.2 Bijzonder geval: vrijgestelde fietsvergoeding

Het wetboek van de inkomstenbelastingen² voorziet eveneens in een vrijstelling van belastingen voor de kilometervergoedingen toegekend voor de werkelijk met de fiets gedane verplaatsingen tussen de woonplaats en de vaste plaats van tewerkstelling voor een (te indexerende)³ maximumbedrag van 0,145 EUR per kilometer

De vrijgestelde kilometervergoeding voor verplaatsingen met de fiets kan in principe niet gecumuleerd worden met de vrijstelling van de werkgeversvergoeding onder de algemene regeling (zie hierboven nr. 1.1.1.). De Minister van Financiën heeft dit principe wel genuanceerd: als de werknemer zijn verplaatsingen deels met de fiets, deels met een ander vervoermiddel aflegt, kan hij naast de vrijstelling van de specifieke fietsvergoeding (voor aanslagjaar 2012: 0,21 EUR per km.) voor de met de fiets afgelegde verplaatsingen genieten van de algemene vrijstelling van de werkgeversvergoeding voor verplaatsingen met een “ander” vervoermiddel (dus geen openbaar of georganiseerd gemeenschappelijk vervoer) voor de met een ander vervoermiddel afgelegde verplaatsing⁴.

---

¹ Artikel 38, 9° WIB 1992.

² Artikel 38, 14° WIB 1992.

³ Voor aanslagjaar 2012: 0,21 EUR per km.

⁴ Vr. nr. 1301, 22 mei 2006, Chabot, Vr. en Antw. Kamer 2005-06, nr. 123, 24119.

Deze vrijstelling voor de terugbetaling van verplaatsingen met de fiets tussen de woonplaats en de vaste plaats van tewerkstelling is van toepassing, ongeacht of de werknemer al dan niet zijn werkelijke beroepskosten aangeeft.

1.2 Tenlasteneming door de werknemer of de bedrijfsleider

1.2.1 Woon-werkverkeer met de wagen

Enkel wanneer de werknemer of de bedrijfsleider geen gebruik maakt van de aftrek van forfaitaire beroepskosten, kan hij de verplaatsingskosten voor het woon-werkverkeer als beroepskosten in aanmerking nemen tegen 0,15 EUR per kilometer⁵. Dit forfait is van toepassing zonder beperking van het aantal afgelegde kilometers. De toepassing van dat forfait is verplicht: het staat de werknemer of de bedrijfsleider in principe niet vrij om zijn werkelijke kosten af te trekken, als zou blijken dat deze hoger zijn.

Deze forfaitaire aftrek mag uitsluitend worden toegekend aan de belastingplichtige indien het betrokken voertuig:

- hetzij zijn eigendom is;
- hetzij op zijn naam is ingeschreven bij de Directie voor de Inschrijving van de Voertuigen;
- hetzij door een huur- of leasingovereenkomst bestendig of gewoonlijk te zijner beschikking is;
- hetzij aan zijn werkgever of vennootschap toebehoort en het eventueel voordeel voortvloeiend uit het gebruik van het voertuig bij hem wordt belast als voordeel van alle aard.

In de gevallen vermeld van 1° tot 3°, mag het forfait worden toegekend aan de echtgenoot, aan de wettelijk samenwonende partner of aan een kind van de belastingplichtige indien die echtgenote, die wettelijk samenwonende partner of dat kind het voertuig gebruikt voor het woon-werkverkeer, met dien verstande dat het forfait slechts aan één belastingplichtige mag worden toegekend voor het gezamenlijk afgelegde traject⁶.

In het forfait van 0,15 EUR/km zijn alle autokosten m.b.t. het woon-werkverkeer begrepen (afschrijvingen, kosten van onderhoud, brandstofkosten, parking, verzekering, minderwaarden...), behalve de financieringskosten van een lening (interessen) en de mobilifoon- of GSM-kosten, dewelke supplementair, bovenop het forfait, mogen worden afgetrokken.

---

⁵ Artikel 66, § 4 WIB 1992.

⁶ Artikel 66, § 5 WIB 1992.

1.2.2 Woon-werkverkeer met andere vervoermiddelen

Indien de werknemer geen gebruik maakt van de aftrek van de forfaitaire beroepskosten, kan hij ook voor woon-werkverkeer met een ander vervoermiddel een aftrek toepassen, nl. 0,15 EUR/km.

De aftrek van 0,15 EUR/km. voor het woonwerk-verkeer geldt dus voor alle andere vervoermiddelen zoals, de trein, de tram, de bus, de motorfiets, de brommer, ...⁷. Zelfs wanneer de werknemer te voet naar het werk gaat of carpoolt, kan hij aanspraak maken op dit forfait.

Het forfait voor “andere vervoermiddelen” verschilt evenwel van het forfait voor “wagens” in de volgende opzichten:

- vooreerst is het forfait helemaal niet verplicht voor de werknemer of bedrijfsleider: als de werkelijke kosten per kilometer hoger zouden zijn 0,15 EUR, mag hij die kosten toch aftrekken (op voorwaarde dat hij ze kan bewijzen);
- daarenboven is het aantal kilometer waarvoor het forfait kan worden toegepast beperkt. De maximale afstand tussen woonplaats en werkplaats bedraagt 100 km.

1.2.3 Woon-werkverkeer met de fiets

Indien de werknemer zijn/haar werkelijke beroepskosten bewijst en met de fiets naar het werk gaat, kan hij/zij een bedrag van 0,145 EUR per kilometer, te indexeren (voor aanslagjaar 2012: 0,21 EUR per km.) aftrekken als forfaitaire kost van het woon-werkverkeer⁸.

Het aantal kilometers waarvoor dit forfait kan worden toegepast is niet beperkt.

2 Voor de werkgever

De werkgever kan de terugbetaling van de verplaatsingskosten aftrekken als beroepskost, op voorwaarde dat deze vergoedingen werden vermeld op de fiscale fiche nr. 281.10.

Bovendien kan een werkgever de kosten voor het organiseren van gemeenschappelijk vervoer van personeelsleden voor het woon-werkverkeer aftrekken ten belope van 120 %, in de mate dat deze kosten rechtstreeks betrekking hebben op minibussen, autobussen en autocars (afschrijvingen, onderhoud en herstelling, verkeersbelasting, verzekeringen, brandstoffen, enz.) of

---

⁷ Artikel 66bis WIB 1992.

⁸ Artikel 66bis derde lid WIB 1992.

dat ze betrekking hebben op het bezoldigde vervoer van personen met dergelijke voertuigen (d.w.z. uitgaven die worden gedaan aan ondernemingen die in de plaats van de werkgever instaan voor het gemeenschappelijk vervoer van werknemers met dergelijke voertuigen)⁹.

Tenslotte kan de werkgever bepaalde kosten die hij doet om werknemers aan te moedigen om met hun fiets naar het werk te komen, aftrekken ten belope van 120%¹⁰. Het betreft meer bepaald de kosten voor het verwerven, bouwen of verbouwen van een onroerend goed dat hetzij bestemd is om fietsen te stallen tijdens de werkuren, hetzij dient als kleedruimte of als sanitair (al dan niet met douches) voor personeelsleden die met de fiets naar het werk komen.

---

⁹ Artikel 63 en 65 van de Wet van 10 augustus 2001 houdende hervorming van de personenbelasting (B.S. 20 september 2001) – zie ook: Circulaire nr. Ci.RH.243/559.035 (AOIF 33/2006) dd. 4 augustus 2006.

¹⁰ Artikel 64ter WIB 1992

II SOCIAALZEKERHEIDSRECHTELIJKE ASPECTEN

1 Principe

De bedragen die gelden als terugbetaling van de kosten die de werknemer maakt om zich van zijn woonplaats naar de werkplaats te begeven en terug, zijn uitgesloten uit het loonbegrip zodat er in principe geen RSZ-bijdragen op verschuldigd zijn¹¹.

Pas op: het voordeel dat een werknemer geniet aan wie de werkgever een voertuig ter beschikking stelt, zowel voor de woon-werkverplaatsing als voor ander privé-gebruik, is uitgesloten uit het loonbegrip. Op dit voordeel is echter een forfaitaire solidariteitsbijdrage verschuldigd afhankelijk van het CO₂-uitstootgehalte en het type van brandstof van het voertuig (zie fiche "Gebruik van de bedrijfswagen voor privé-doeleinden").

2 Opmerkingen

2.1 **Gebruik van de wagen**

Ondanks de algemene regel dat de terugbetaling van kosten die de werknemer maakt om zich van zijn woonplaats naar de werkplaats te begeven en terug uitgesloten zijn uit het loonbegrip, meent de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid dat er wel sociale zekerheidsbijdragen verschuldigd zijn op deze bedragen indien de raming ervan op forfaitaire basis gebeurt (zie "Onderrichtingen" van de RSZ). Voor de berekening van de bijdragen mag men deze forfaitaire bedragen verminderen met de werkelijk gemaakte kosten waarvan het bedrag kan worden bewezen.

Deze voorwaarde wordt echter niet expliciet vermeld wordt in artikel 19, § 2, 4°, van het KB van 28 november 1969, zodat het administratief standpunt betwistbaar is. De praktijk leert ons dat modaliteiten betreffende forfaitaire vergoedingen (kilometervergoeding, enz.) mogelijk zijn.

De RSZ aanvaardt de toepassing van de forfaitaire kilometervergoeding die de Staat aan haar personeel toekent (d.i. 0,3352 EUR/km (huidig bedrag)) voor de verplaatsingen van en naar het werk voor zover aan volgende voorwaarden wordt voldaan:

1. het voertuig wordt niet gefinancierd door de werkgever en is niet diens eigendom;
2. dit forfaitaire bedrag dekt alle kosten (d.i. onder andere: onderhoud, verzekering, brandstof, etc.).

---

¹¹ Artikel 19, § 2, 4° KB van 28 november 1969.

2.2 Gebruik van de fiets

De kilometervergoeding die de werkgever vrijwillig aan zijn werknemer toekent voor verplaatsingen met de fiets tussen de woonplaats en de plaats van tewerkstelling wordt niet als loon beschouwd door de RSZ. Er zijn derhalve geen sociale zekerheidsbijdragen op verschuldigd.

Het vrijgestelde bedrag is volledig afgestemd op hetgeen dat van toepassing is voor fiscale doeleinden, nl. 0,145 EUR per kilometer (te indexeren), voor het ogenblik 0,21 EUR/km¹².

Claeys & Engels
November 2011
www.claeysengels.be

Dit document is bestemd om algemene informatie te geven over de fiscale en sociale zekerheidsrechtelijke aspecten van het behandelde onderwerp. Vanzelfsprekend waken wij over de betrouwbaarheid van deze informatie. Dit document bevat echter geen juridische analyse of advies en kan in geen geval de aansprakelijkheid van Claeys & Engels in het gedrang brengen.

---

¹² Voor aanslagjaar 2012: 0,21 EUR per km.